Optimalt valg af græsblanding

Torben Spanggaard Frandsen, specialkonsulent

Nye fodringsforsøg med græs- og kløverarter, samt nye dyrkningsforsøg med nyere slætblandinger gør det interessant at undersøge den samlede bedriftsøkonomi ved brug af forskellige græsblandinger til slæt.

Afprøvning af nye slætblandinger

Tre års forsøg med slæt- og kvælstofstrategi i de nye slætblandinger viser, at de største udbytter i såvel tørstof, men især råprotein, er opnået i de rødkløverbaserede blandinger 45, 47 og 49. Udbyttet i afgrødeenheder som gennemsnit af tre brugsår er cirka 10 procent højere i disse blandinger end i blanding 35, men merudbyttet er ikke signifikant. Der skal tages fem slæt i disse blandinger, for at opnå tilstrækkeligt høj fordøjelighed til højtydende malkekøer. Se figur 1. Det er disse relative forskelle mellem blandingerne opnået i forsøgene, der danner grundlaget for de bagvedliggende foderplaner.

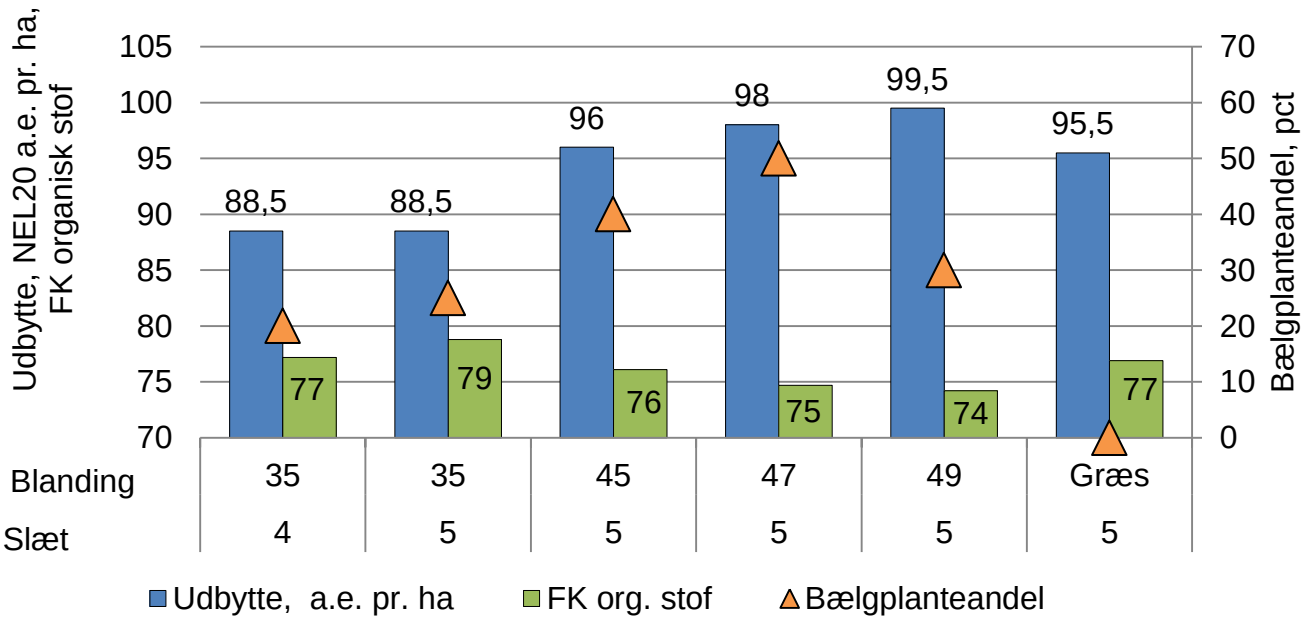

Figur 1. Udbytte af afgrødeenheder, FK org. stof og bælgplanteandel i typeblandingerne 35, 45, 47 og 49, samt rent græs som gennemsnit af 1.-3. brugsår.

Økonomiske betragtninger

Økonomien i brug af de enkelte græsblandinger er beregnet ved brug af værktøjet FMS, der indregner den økonomiske gevinst i både stald og mark, og giver derfor et bud på den samlede økonomi i forhold til udgangspunktet. Beregningerne er baseret på baggrund af optimerede foderrationer i NorFor og forventet mælkeydelse ud fra FK org. stof og kløverandelen. Figur 2 viser den økonomiske gevinst i de forskellige græsblandinger i forhold til et udgangspunkt med 4 slæt i blanding 35 i en foderration hvor græsensilage udgør ca. 2/3 af grovfoderet.

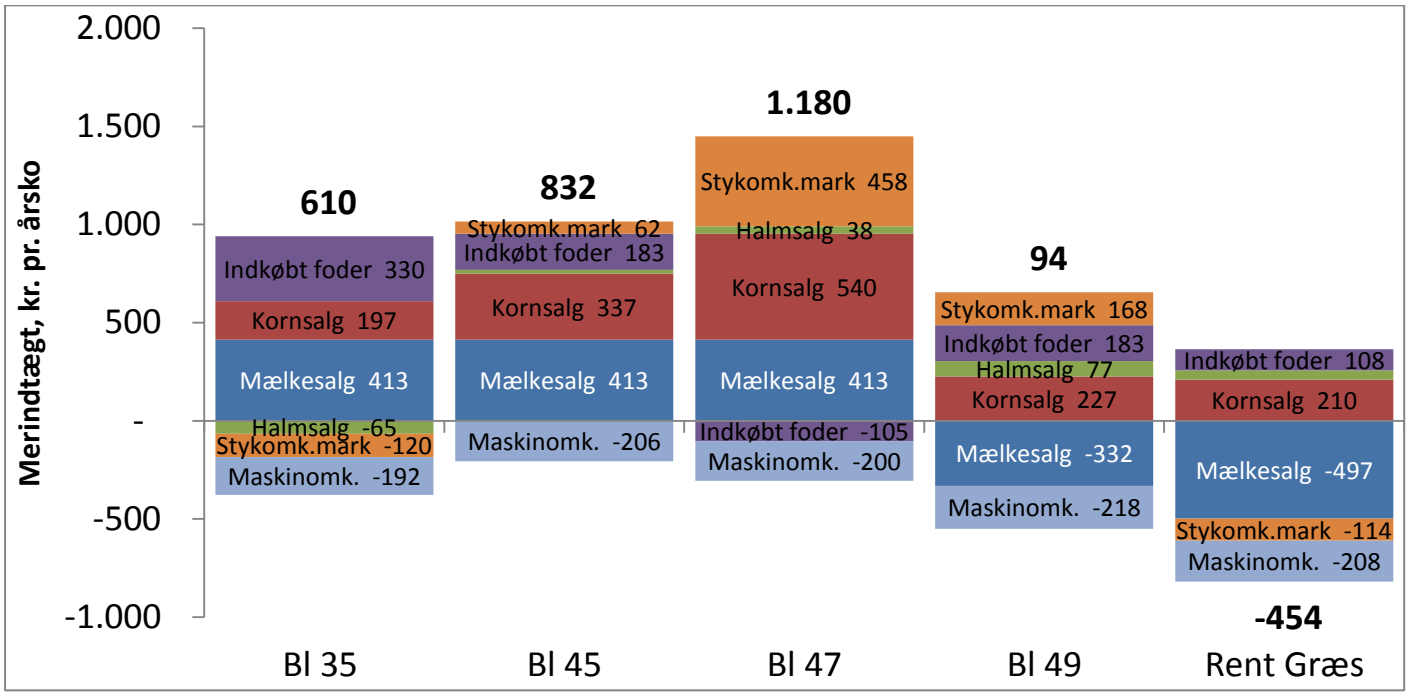

Figur 2. Økonomisk gevinst/tab i kr. pr. årsko i forhold til et udgangspunkt med 4 slæt i blanding 35. Poster over x-aksen repræsenterer besparelser eller øgede indtægter, mens poster under x-aksen er ekstra omkostninger. Tallet over/under søjlen udgør den samlede gevinst/tab pr årsko for pågældende blanding. Som udgangspunkt er blandingerne gødet efter gældende kvælstofnorm, men blanding 47, men en stor mængde rødkløver er kun tilført ½ kvælstofnorm. Rent græs består af 50 pct. alm. rajgræs og 50 pct. rajsvingel af rajgræstypen.

Slætstrategi

I dyrkningsforsøget er alle græsblandinger blevet høstet på samme tidspunkt ved alle 5 slæt af praktiske hensyn, hvilket jo ikke afspejler praksis. Ovenstående økonomiske forskelle mellem blandingerne afhænger jo af udbyttet og fordøjeligheden af organisk stof, så tilpasses slættidspunktet til den enkelte blanding vil det økonomiske resultat blive anderledes. Det er derfor i endnu højere grad vigtigt at lave en slætstrategi, hvor man forholder sig til hvilke slæt der skal være til lakterende køer og hvilke der skal være til opdræt.

Valg af græsblanding

Valget af kløvergræsblanding afhænger af mange ting. Der er forhold i marken som jordtype og vanding og i stalden som græsandel i rationen, som har betydning, men overordnet er det økonomien på bedriften, der bør tillægges mest betydning. Beregningerne viser, at den højeste indtægt opnås ved dyrkning og fodring med kløvergræs. Derfor skal der satses på kløvergræs fremfor rent græs, hvor det er muligt at dyrke kløvergræs.